

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdajah, in sicer: vsak torek in petek, izdaja za Gorico opoldne, izdaja za deželo pa ob 4. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1.50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročeno sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1.20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Izdaja za deželo).

Uredništvo in odpravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadstr. zdej. — Urednik sprejmlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure predpoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu. Neplačanih pism ne sprejmlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglaš in poslanice

se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ se „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsako leto 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

—>>> Bog in narod! <<<<

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Krmpotič) tiska in zal.

Resna beseda v resnem času.

(Dalje).

Med tem, ko se vlaki na Rudolfovi železnici današnji dan ne dotikajo Celovca in je za to mesto kraj, kjer se prestopi in kjer se čaka od severa in proti severu, Glandorf, od juga in proti jugu pa Beljak, bo mogoče, koristno in umestno s sporazumljenjem, ki se ima storiti z južno železnico glede na progo Beljak-Celovec (slično kakor za južno-železnično progo Wörgl-Innsmos). spraviiti združene benečanske in tržaške brzo- in osobne vlake čez Velden. Poreče in Celovec, kar bi bi bilo potnikom ravno tako dobrodošlo, kakor bi to pospeševalo promet. Ker je proga čez Celovec daljša samo za 5 km. od one, ki sedaj obstoji, bi bilo treba hitrost vlakov le malo povišati, ali čas dohoda in odhoda v Glandorfu, — oziroma v Lamsdorfu, kjer bi stala najbrže združena postaja — prenuknili le neznatno.

V Trbižu bi se priklopili onima dvema brzovlakoma in onima dvema osobnima vlakoma, ki sedaj v vsaki smeri vozijo po Rudolfovi železnici, vlaki predelske železnice in potem bi nastal na primer za jeden brzovlak nastopni vožni red: Z zahodnega kolodvora na Dunaju bi bil odhod, kakor sedaj, tako tudi v prihodnje, 9.10. p. n., iz Glandorfa odhod sedaj 6.31, potem 6.20 v jutro (danes s stransko železnico dohod v Celovec 6.56, od tu pa z južno železnico odhod v Beljak 6.29), iz Celovca v prihodnje odhod 6.43, potem kot doslej odhod iz Beljaka 7.33, in dohod v Trbiž 8.19 v jutro; od tu bi sel jeden del vlaka, kakor doslej, odhod 8.23 in bi dospel v Benetke popoldne 2.15. drugi del vlaka pa bi odšel 8.22, bi prišel v Gorico 10.26 in bi bil v Trstu 11.10 predpoldne, med tem ko dospemo s sedanjim vlakom čez Ljubljano-Nabrežino v Trst se le 5.40, v Gorico pa celo se le 6.30 zvečer.

Nasprotni vlak bi sel iz Trsta 5.30 zvečer (sedaj gre 9.55 predp.), iz Gorice 6.12 zvečer in iz Trbiža, združen z benečanskim vlakom, ki bi sel iz Benetek kakor prej, tako v prihodnje 2.20 popoldne, zvečer 8.16, iz Beljaka, kakor doslej, 9.02 po noči, v Celovec bi se dospelo v prihodnje 9.50 po noči (kar se zgodi s sedanjimi vlaki se le 11.33

po noči in odkoder se je treba odpeljati današnji dan 9.30 zvečer, da dospes na vlak v Glandorfu in prišlo bi se na Dunaj na zahodni kolodvor v jutro 7.35, kakor doslej. Jednako ugodne bi bile razmere za vlake, ki vozijo z Dunaja (južni kolodvor), oziroma, ki tja prihajajo čez Semering, St. Mihelj, Celovec, Trbiž in Predel. Med tem, ko se danes ne sme uporabiti črte čez Trbiž v relaciji: Dunaj-Trst glede na tovarni promet in v osebnem prometu ne služi prav, ker je predolga, prepočasna in neugodna, dobi Dunaj po predelski železnici s Trstom drugo, od južne železnice povsem neodvisno, sicer za 47 tarifnih km., oziroma 69 obratnih km. daljšo, pa z isto gled na tovarni in osebni promet povsem za konkurenco sposobno črto, tretjo zvezo pa, ki je porabna samo za osebni promet, ker gre čez Semering, ki pa daje temu velike prednosti, ker je krajša za 51 obratnih in tarifnih km. od črte po južni železnici in ker pelje namesto čez Kras — čez Gorico.

Kakor druga železnica iz Reke, ki je povsem neodvisna od južne, pospešuje gospodarstvo Ogerske in je provzročila nenavaden razvitok Budimpešte, ravno tako bi bila za Dunaj velevažna druga, od južne železnice neodvisna, in tretja krajša zveza s Trstom.

Vse one dežele, ki ne spadajo k črti južne železnice Trst-Dunaj, zadobé se le s predelsko železnico rabljive in sedanjim zahtevam primerne zveze s Trstom. Kako pa bi nastale zveze ugodne po predelski železnici, se more razvideti iz tega slučaja:

Iz Celovca se pride čez Beljak-Trbiž-Ljubljano-Nabrežino v Gorico (326 km. dolg. železn.) v 15 urah 56 m. promerne voznje, voznje, kar stane v tretjem razredu gld. 5.85 kr., s predelsko železnico pa bi se dospelo v Gorico, (164 km. dolg. železn.) v 4 urah 50 m. in bi stalo v tretjem razredu gld. 2.15 kr. S predelsko železnico bi se torej prihranilo na dolgotisti tira 172 km. (51%), na času 11 ur in 6 m. (70%) in na vožni ceni gld. 3.70 kr. (63%). Ako se pelješ iz Celovca čez Ljubljano-Nabrežino v Trst, (314 km. dolg. žel.) dospes tje v 13 urah 43 m. promerne voznje, kar stane v tretjem razredu

gld. 5.16 kr. S predelsko železnico čez Gorico v Trst pa bi dospel (202 km. dolg. žel.) v 5 urah 50 m., kar bi stalo gld. 2.62 kr. S predelsko železnico bi se torej v tem slučaju prihranilo na tiru 112 km. (35%), na času 7 ur 53 m. (57%) in na vožni ceni gld. 2.54 kr. (50%).

Današnji dan traje vožnja iz Celovca v Trst 11 — 16 $\frac{1}{2}$ ur, v Gorico celo 12 — 20 ur (torej toliko, kolikor z Dunaja v Benetke) — in bi torej izlet iz Celovca v Gorico ali Trst trpel 3 dni — toda s predelsko železnico bi zadostoval en dan, da bi mogli kedo s Koroskega obiskati Primorje ali Trst; isto velja tudi za nasprotni slučaj.

Vožnja po nerodnih zvezah s Trstom zahteva preveč denarja in časa, potrpežljivosti in vstrajnosti in je bila radi tega vožnja po predelski cesti v starih vozovih temu nasproti skoro zabavna. Promet, ki je bil pred železnicami med Primorjem in Koroskem živahan, je današnji dan vsled najslabših železniških zvez jako neznamen, ali ta bi se povzdignil jako s predelsko železnico, katere bi nam dovajala tudi mnogo tujcev v deželo. Poleg dveh brzovlakov in dveh osebnih vlakov, ki bi sem in tje vozili čez Predel ter se priklopljali obstoječim železniškim vožnjam, bi kazalo napraviti tudi dva lokalna vlaka, ki bi šla iz Trsta kakor iz Celovca ob 5. uri v jutro in ob 5. uri popoldne ter bi dospela v Celovec, kakor v Trst ob 11. uri predpoldne in ob 11. uri po noči.

Linc in češka dežela bi dobila s predelsko železnico v tržaškem prometu še več dobička kot Celovec, ker bi po isti se zboljšale sedanje malo ugodne železniške zveze v Linc in iz Linca, v Češko in iz Češke itd. — Kakor je predelska železnica za Primorje in Korosko, tako je tudi železnica čez Ture za Koroško, Solnograško in Gornje-Avstrijsko velikega naprednega in gospodarskega pomena. Z železnico čez Ture, ki bi šla iz Spitala čez Gmund, St. Mihel in ki bi se priklopila v Ebenu pri Radstadtu državnih železnic Selzthal-Bischofshofen, bi se skrajšala pot iz Spitala v Eben za 276 km. (77%) iz Beljaka v Solnograd za 208 km., v Linc za 94 km., v Budejevice in Češko za 63 km. in celo v Selzthal-Amstetten-Dunaj za 40 km. Stroškov za to železnico, ki bi bila dolga

81 km., bi bilo 30 milijonov gold. Skrajšave, ki bi bile po tej železnici velike, in ki bi pospeševale promet med deželami, katere ločijo Ture, pa bi dobile svoje pravo veljavo še le v zvezi s Trstom in sicer po predelski železnici.

Po črti: Predel-Ture bi se skrajšala pot iz Trsta v Solnograd za 320, v Monakovo-Južno Nemsško za 250, v Linc za 206, v Budejevice-Češko-Severno Nemsško za 175, in celo čez Selzthal na Dunaj za 152 km., tako, da bi Dunaj dobil s Trstom še četrto zvezo. Iz Trsta bi se lahko potovalo potem v Linc in na Češko ali s predelsko železnico čez Celovec, ali z železnico Predel-Ture čez Solnograd, kar bi bilo posebne važnosti za Celovec in Linc, ki bi stopila s tem v južno-severno prometno črto.

(Dalje pride).

Adam Mickiewicz,
njegovo delovanje in njegova dela.

(Dalje).

Počitnice so urno minile, treba je bilo vrniti se v Vilno ter končati učenje, ki bi imelo trajati še jedno leto. Vrniti se je tudi Adam k tovarišem in delu ter se še bolj učil, še več čital, skoro brez odduska, ker ga je spodbujala ta pošena ljubezen. Nemara nikdar v življenju ni bil tako srečen, kakor takrat, ko so se mu v duši smehljale najlepše nadeje.

Vseučilišna mladina se je vneto ukvarjala s pesništvo in ker so takrat na vsih krajih obračali največ pozornosti pesnikom angleškim in nemškim, torej so tudi dijaki v Vilni čitali z veliko unemo te angleške in nemške poezije ter želeli, da bi tudi v poljskem jeziku izhajala podobna dela. Mickiewiczu pa je podelil Bog takšno moč duha, tako velikih mislij in takošne navdušenosti, da je ustvaril Poljakom poezije, enako slavne angleškim in nemškim.

Leto je preteklo urno med delom in pesniškim navdušenjem; meseca junija 1819. l. je prebil Mickiewicz vseučilišni izpit in mesec pozneje ga je imenovala vlada profesorjem na gimnaziju v Kovnu. Znovič je prebil počitnice v Zaosiu in Tuhanoviu ter se čutil povsem svobodnega, ker ni bil več dijak, marveč kakor pravijo: popolen človek.

opravi. Ukaži služabnikom, naj prineso zaprego.“

„A voz?“ upraša šejk.

„Danes ga ne vzamem. Namesto njega naj mi pripeljejo petega konja brez sedla, isto tako urnega, kakor so oni.“

Ilderim se je temu začudil, toda brez odloga je zaklical služabnikom:

„Prinesite zaprego za štiri konje in uzdo za Sirijca. Že dvajset let — nadaljuje — sva si jaz in Sirijec prijateja. Bil je moj tovariš v sotoru, v boju in puščavi. Takoj ti ga pokažem.“

Dvignil je zaveso v sotoru ob času, ko so pripeljali konje. Jeden izmed njih je imel majhno glavo, bliščeče oči, zakrivljen vrat, široke prsi, na katere se mu je vsipavala bujna griva, mehka in leskeča, kakor dekličji kodri. Zagledavši gospodarja, je veselo razgetal.

„Vrli konj!“ reče šejk, poklepavši ga po vratu.

„Kako se imaš, moj dragi?“

Na to se obrne k Ben-Huru ter reče: „Sirijec je oče onih starih; Mira, njihova mati, je ostala doma. Preveč mi je druga, da bi jo jemal semkaj s seboj, kjer so močnejši od mene. Sicer pa tudi dvomim, če bi našemu plemenu ugajalo to njeno oddaljenje iz domačega kraja. Ona je njih

„Solnce je že izšlo. Čez jedno uro odrineta dva jadernika, jeden po suhem, drugi po morju; slednji ti priuče prepis tega pisma. Neizmerno mnogo mi je ležeče na tem, da ti zgodaj in podrobno naznanim novice, da se najini sovražnik nahaja v tem delu rimskega sveta.“

„Pričakujem tvojega odgovora.“

„Čas bivanja Ben-Hura v Antiohiji bo odvisen od njegovega vrhovnega gospodarja, konzula. Ta pa pri največji naglici ne utegne odriniti pred jednim mesecem; vsakemu je namreč znano, koliko truda zahteva nabor, oboroženje in preskrbljenje vojske, ki se ima podati v puščavo.“

„Večraj sem videl tega žida v gaju Dafne; on prebiva bodisi tam, ali kje blizu, kar mi olajša zasledovanje njegovih korakov. Ako želiš vedeti, kje se nahaja sedaj, moram te zagotoviti, da tiči v starem Palmovem gaju pod sotorom znanega izdajalca, šejka Ilderima, kateri isto tako ne uide najinim rokam. Ne čudi se, ako bo prvi čin Maksencijev ta, da posadi Araba na ladjo ter ga pošlje v Rim.“

„Poročam ti, — o veleslavni! — vse te podrobnosti, v nadeji, da ti utegnejo služiti pri premišljevanju o tem: kaj treba sedaj storiti, v vsakem slučaju je treba namreč vzeti v račun tri reči: čas, kraj in činitelec.“

„Ko bi torej spoznal, da je tu mesto

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE

Poslov. Podravski.

(Drugi zvezek).

(Dalje).

PETA KNJIGA.

„Takšnega maščevanja mora biti konec jedino le s smrtjo: maščevanje za domačijo, mater, sestro, samega sebe in — to dostavljam na koncu, akoravno bi ti navel to na prvem mestu — za izgubljeno imetje.“

„Rači obzira na sestere, nahajajoče se v nevarnosti — o moj Midas! prijatelj! o moj Gratus! — verjamem, da prečitavši to, nehaš v nemar puščati moje pripovedovanje ter jameš misliti: kaj treba storiti.“

„Ne bom te vprašal na preprost način: kaj sedaj? Rajše se smatram za tvojega varovanca, ali te imenujem za svojega Uliseja, čegar naloga je: dati mi dober svet.“

„Vidim te čitajočega moje pismo. Iz prva javlja tvoj obraz resnost, potem se oživi s smehom, za tem nastopi omahovanje, a naposled trden sklep... Modrost Merkurja, urnost cesarja!

